

IZVJEŠĆE O RADU U 2022. GODINI

GRADSKI MUZEJ OMIŠ

A.Starčevića 5, 21 310 Omiš, tel. 021/ 861 847

www.gradskimuzejomis.hr, e-mail: gradskimuzejomis@gmail.com

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.2. Terensko istraživanje

Brzet – Crkva sv. Eufemije

Godine 1992. Slavko Kovačić pišući o omiškoj Crkvi sv. Mihovila objelodanio je dokument čiji se prijepis čuva u Nadbiskupskom arhivu Split, a riječ je o sporazumu splitskog nadbiskupa Andrije Cornera (1472. - 1563.) s predstavnicima zajednice Omišana, koji je postignut 1. srpnja 1527. godine. Dokumentom se reguliraju crkvena pitanja omiške župe, a nama je zanimljiv popis omiških crkava koje su donesene sljedećim redoslijedom: Sv. Marija, Sv. Kuzma i Damjan (obje u Lokvi Rogoznici), Sv. Ivan pod planinom, Sv. Eufemija uz obalu (*S. Eufemiae ad litus*), Sv. Pavao izvan grada i Sv. Duh unutar grada. Nakon otkrića starokršćanske arhitekture na Brzetu 2004. g. don Slavko Kovačić se opet osvrnuo na dokument iz 1527. godine te crkvu utemeljeno pripisao upravo spomenutoj Sv. Eufemiji uz obalu, kojoj, do ovog arheološkog otkrića nije bio poznat položaj.

Arheološki i zaštitni radovi na zaštićenom ranokršćanskom kompleksu na Brzetu provode se različitim intenzitetom od 2004. godine. Impozantni ostaci arhitekture, pokretni arheološki nalazi te posveta crkve svetoj Eufemiji, zaštitnici kršćanskog pravovjerja u vrijeme kada je kršćanstvo puštalo korijenje po najudaljenijim dijelovima bizantskog svijeta i šire, ukazuju na vrlo važno kršćansko svetište na izmaku antičke civilizacije. Sav pokretni arheološki materijal je bio pohranjen u depou Muzeja HAS koji je provodio radove, a GMO je od Ministarstva kulture zatražio i dobio rješenje o trajnoj pohrani. S ciljem prezentacije lokaliteta tijekom 2022. g. smo odradili pripremne radove za realizaciju izložbe, a u 2023. planiramo konačnu realizaciju s katalogom izložbe.

U 2022. je realiziran projekt odvodnje jer su nam oborinske vode najveća zapreka oko istražnih radova, kao i u budućoj prezentaciji lokaliteta. Na samom terenu, u jugoistočnom kutu sonde postavili smo gabione dimenzija 11 x 2 m, a prema prethodno izdanom Rješenju Ministarstva kulture i medija RH za obavljanje radova.

Omiški kaštel s kulom Mirabelom

Omiški kaštel je najstariji dio omiških fortifikacija u samome srcu grada iz vremena plemenitih Kačića (12.-13. st.). Zbog planirane obnove Omiškog kaštela, odnosno utvrde Peovica u Omišu, a zbog činjenice da se radi o zaštićenom kulturnom dobru registriranom u Registar kulturne baštine RH pod registarskim brojem Z-6859, za potrebe izrade projektne dokumentacije uređenja kule i prostora Kaštela, provedena su sondažna arheološka

istraživanja na prostoru same utvrde u razdoblju listopad – prosinac 2022. Radove je po postupku javne nabave Muzeja izvršila ovlaštena tvrtka Arheorad j.d.o.o.

Preliminarno izvješće je potvrdilo kompleksnost izgradnje utvrde kroz više faza, a u tijeku je izrada konačnog izvješća. Najdetaljnije je istražen prvi plato utvrde, ali zbog opasnosti od urušavanja recentnog zida koji je izgrađen na nasipu bez temelja nije se uspjelo istražiti do dna. Jedan od zidova se zbog tehnike gradnje može vezati uz antičku fazu kaštela, međutim za konkretnije zaključke moramo pričekati završetak radova i konačno izvješće. Završetak arheoloških radova očekuje se kroz sam projekt uređenja tvrđave čiji je nositelj Grad Omiš

Mostina

U listopadu 2022. izvršeno je po prvi put dokumentiranje Mostine u projektu podvodnog arheološkog projekta „Podvodna baština Omiša“ kojega Gradski muzej Omiš provodi u suradnji s Umjetničkom akademijom Sveučilišta u Splitu. Voditeljica istraživanja je Tea Katunarić Kirjakov, profesorica i podvodna arheologinja s Umjetničke akademije splitskog Sveučilišta, a projekt je sufinanciran kroz Program razvoja, zaštite i valorizacije pomorske baštine na području SD županije, čiji je nositelj Splitsko-dalmatinska županija.

Mostina je poznata kao sustav obrane na riječnom ušću koji je funkcionirao u srednjem vijeku, a spominje se u dokumentima 15. - 16. st. Prema preliminarnim podacima ovogodišnje kampanje riječ je o suhozidnom nasipu koji se pruža dnom ušća u smjeru SI – JZ, s tim da se uz lijevu obalu rijeke gubi. Dužine je oko 130 m, a najveća izmjerena visina je 8 m s morske strane, dok je sa sjeverne strane visok 4 – 5 m.

1.3. Darovanje

Romeo Jerčić iz Jesenica darovao je za Arheološku zbirku sljedeće predmete – 4 ulomka keramike i kameni ulomak s ostatkom profilacije, lokalitet Sustipan.

Petar Carminatti poklonio je kameni predmet stožastog oblika nepoznate namjene iz Omiša.

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

I u 2022. godini nastavilo se s programom preventivne zaštite. Nabavljen je odvlaživač zraka za stalni postav te beskiselinske kutije i drugi materijali za arhiviranje muzejske građe, dokumenata, fotografija, negativa i dr.

2.4. Ostalo

3. DOKUMENTACIJA

Muzejska dokumentacija se vodi u programskoj bazi M++ i S++ za sekundarnu dokumentaciju. Muzej posjeduje dvije radne stanice za pristup aplikacijama integriranog muzejskog informacijskog sustava.

3.1. Inventarna knjiga

U inventarnoj knjizi inventarizirano je sveukupno 1381 predmet kroz Arheološku (196), Etnografsku (105), Umjetničku (859) i Povijesnu zbirku (221).

U sekundarnoj dokumentaciji inventarizirana su 2 zapisa u fondu Izložbe i 5 zapisa u fondu Evidencija terenskih izvještaja.

3.9. Ostalo

Za potrebe izložbe Brzet – Crkva sv. Eufemije izrađen je 3d model lokaliteta.

4. KNJIŽNICA

Muzejska knjižnica je evidentirana kroz tablicu u word dokumentu.

Revizijom muzejske knjižnice ustanovljeno je 231 neinventariziranih publikacija koje su po završetku revizije inventarizirane. Dvadeset i pet naslova je otpisano iz inventarne knjige muzejske knjižnice jer su činile duplikate, a prenamijenjene su u publikacije za međumuzejsku razmjenu.

4.1. Nabava (*razmjena, dar, kupnja, muzejska izdanja*)

Tijekom 2022.g. muzejska knjižnica je obogaćena s 51 novom publikacijom (razmjena 7, darovanje 35, kupljeno 9).

5. STALNI POSTAV

Nastavljen je rad na stručnoj determinaciji i obradi stalnog postava. Izrađena je i izložena replika *Omiške dukale*, iluminirane isprave, izdane u Veneciji 1579. godine. Izrađena je i izložena drvena slagalica s motivom *dukale*, u sklopu muzejskih pedagoških aktivnosti. Na panou od forex-a tiskan je plan omiških fortifikacija s dvojezičnom legendom.

Izložena replika *omiške dukale* i slagalice istog motiva

6. STRUČNI RAD

6.1. Stručna obrada muzejske građe

Rad na stručnom interpretiranju stalnog postava i fundusa.

Rad na interpretaciji pokretnih nalaza proizišlih iz istraživanja ranokršćanskog crkvenog kompleksa Crkva sv. Eufemije na Brzetu, koji se istražuje od 2004. godine, a s ciljem postavljanja izložbe u rujnu 2023. godine.

6.3. Revizija građe

Temeljem odluke ravnateljice o osnivanju Povjerenstva za provedbu revizije muzejske građe i dokumentacije (Klasa: 612-05/21-03/35, Urbroj: 2155/1-11/01-21-1 od 8. travnja 2021.g.) započeta je revizija cjelokupnog muzejskog fundusa. Do kraja 2021. g. izvršena je revizija muzejske knjižnice, zbirke Munitić i Umjetničke zbirke. Do kraja 2022. g. revizijom se utvrdilo stanje kompletnog muzejskog fundusa – građe i dokumentacije, a u tijeku je izrada završnog zapisnika.

6.8. Stručno usavršavanje (*tečajevi, seminari, studijska putovanja, specijalizacija, stručni ispiti*)

- A.Tabak je sudjelovala na interaktivnom danu *Mogućnosti programa Erasmus + za ustanove u kulturi*, u organizaciji ustanove Tvrđave kulture Šibenik, u Šibeniku 19. svibnja 2022.

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

- U pitanjima stručne obrade umjetničkih zbirki, povrata građe, preventivne zaštite, obrade muzejske dokumentacije i drugih aktualnih muzeoloških tema u GMO konzultirane su relevantne institucije i muzejski djelatnici (MDC, matične muzejske ustanove prve i druge razine, Ministarstvo kulture i medija RH, Konzervatorski odjel u Splitu).
- Muzejska savjetnica, matičarka za arheološke zbirke J. Balen izvršila je 22. 11. 2022. godine, u svojstvu matičarke I. razine, stručni uvid u Arheološku zbirku Gradskog muzeja Omiš i dala potrebne smjernice.

6.12. Informatički poslovi muzeja

- U skladu s muzeološkim standardima GM Omiš sustavno radi na procesu digitalizacije te računalnom vođenju i obradi muzejske dokumentacije u muzejskim informacijskim sustavima M++ i S++. Korištenjem računalne mreže omogućeno je istovremeno nadopunjavanje muzejske dokumentacije, jednostavniji pristup podacima, pretraživanje i kompletan ispis podataka. GM Omiš posjeduje dvije radne stanice za pristup informacijskim sustavima M++ i S++ na dva računala. Podaci o muzejskoj građi i muzejskoj dokumentaciji dostupni i u digitalnom obliku.
- Tijekom 2022. godine i dalje se radilo na sustavnom održavanju i ažuriranju web stranica i fb profila Muzeja.

9. IZLOŽBENA DJELATNOST

Tijekom 2022. g. Gradski muzej Omiš ostvario je sljedeće izložbe:

- U svibnju, povodom Međunarodnog dana muzeja i Dana Grada Omiša upriličena je tematska izložba *Raznolikost morskih ribolovnih alata u Hrvata*, u suradnji s Prirodoslovnim muzejom i zoološkim vrtom Split u razdoblju 18. svibnja – 20. lipnja 2022. Autorica izložbe i deplijana je Sanja Vrgoč, a opseg izložbe je bio 78 eksponata.

Iskorištavanje živog bogatstva Jadranskog mora ima dugu tradiciju. Od prapovijesnih vremena čovjek se služio ribolovnim alatima, a najstariji među njima su udice, harpuni i mreže. Izložbom su predstavljeni ribolovni morski alati novijih vremena, a osobitost izložbe je uključivanje građana Omiša koji su za potrebe realizacije izložbe posudili svoje ribolovne alate.

Izložba *Raznolikost morskih ribolovnih alata u Hrvata*, GMO

- Izložba *Klupske nošnje Slavke Klišanić* bila je upriličena kroz suradnju s ustanovom Festival dalmatinskih klapa Omiš, povodom otvorenja Festivala 2022. g. Autorica izložbe je bila autorica izloženih nošnji, gđa. Slavka Klišanić. Opseg izložbe je: nošnje i dijelovi nošnji 8 ženskih i muških klapa. Izložbom se ujedinila kreativna samoukost autorice s tradicijskim elementima klapskih nošnji što je upotpunilo sadržaj omiškog kulturnog ljeta i Festivala klapa.
- Izložba *Diktatura prosječnosti* samostalnog umjetnika Vice Tomasovića bila je postavljena 25. kolovoza do 15. rujna 2022. u Gradskom muzeju Omiš. Bilo je izloženo 5 digitalnih umjetničkih instalacija na pet ekrana.
- Povodom obilježavanja Dana sjećanja na žrtve Domovinskog rata i Dana sjećanja na žrtvu Vukovara i Škabrnje bila je u Muzeju upriličena izložba učeničkih radova OŠ Josip Pupačić Omiš. Opseg izložbe je bio 27 učeničkih radova.

10. IZDAVAČKA DJELATNOST MUZEJA

10.1. Tiskovine

GMO izdavač:

Uz izložbe su tiskani prigodni plakati i deplijani.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva (*vodstva za građanstvo, vodstva za škole, specijalna vodstva*)

Vodstva po stalnom postavu su provedena u suradnji s nastavnicima OŠ Josip Pupačić i područnih škola u okviru njihove terenske nastave i školskog kurikulumu te s ostalim zainteresiranim skupinama.

11.3. Radionice i igraonice

U suradnji s TZ Grada Omiša sudjelovali smo u regionalnoj manifestaciji *Noć tvrđava*, u sklopu projekta *FORTITUDE - Historical Fortresses Intensifying cross-border Tourism Development /Interreg IPA Cross bordercooperation HR-BA-ME 2014-2020 (2nd Call for Proposals)*. Naš projekt *Omiški kaštel kroz vjekove* popratili smo edukativnim radionicama u Muzeju u kojemu su sudjelovali šesti razredi OŠ Josip Pupačić, ukupno 83 učenika. Sudionici radionica bili su educirani o karakterističnim pojmovima graditeljstva utvrda, tipovima oružja i odjeće te o drugim aspektima svakodnevnog života srednjovjekovnih stanovnika kaštela. U praktičnom dijelu radionice modelirali su maketu kule Mirabele.

Za vrijeme trajanja izložbe *Raznolikost morskih ribolovnih alata u Hrvata* posjetitelji su se mogli okušati u pletenju ribarske mreže.

Posjetitelji iz Dječjeg vrtića Omiš pletu mrežu

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.1. Objave u tiskanim i elektroničkim medijima

Aktivnosti Muzeja objavljujemo na na web i fb stranicama. O izložbi *Raznolikost morskih ribolovnih alata u Hrvata* snimljen je prilog za HTV (emitiran u emisijama *Dobro jutro Hrvatska* i *More*).

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Zaključno s 31. prosinca 2022. zabilježeno je 1612 posjeta.

15. FINANCIJE

15.1. Izvori financiranja (*u %*)

- Osnivač: 738.668,48 kn – 91,93 %
- Vlastiti prihodi: 3.810,10 kn – 0,47 %
- Područna (regionalna) samouprava (SDŽ): 19.000,00 kn – 2,36 %
- Republika Hrvatska: 32.000,00 kn – 3,98 %
- Donacije: 10.000,00 kn – 1,24 %
- Ukupno: 803.478,58 kn

Izješće sastavila A. Tabak

KLASA: 612-05/23-03/17

URBROJ: 2155/1-11/01-23-01

Omiš, 28. veljače 2023.g.